

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 20 april 2021

321/2021

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om bekämpning av BSE hos nötkreatur samt scrapie hos får och getter

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av 23 § 6 mom. och 36 § 4 mom. i lagen om djursjukdomar (76/2021):

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna förordning utfärdas bestämmelser om regionförvaltningsverkets och Livsmedelsverkets uppgifter vid bekämpning av BSE hos nötkreatur och scrapie hos får och getter, vilka kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (nedan *TSE-förordningen*).

2 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *nötkreatur* djur som tillhör något av släktena *Bison*, *Bos* (inklusive undersläktena *Bos*, *Bibos*, *Novibos*, *Poephagus*) och *Bubalus* (inklusive undersläktet *Anoa*) som tillhör arterna klövdjur, samt avkommor av korsningar mellan dessa arter,

2) *får* djur, som tillhör en av de arter av klövdjur som tillhör släktet *Ovis* samt avkommor av korsningar mellan dessa arter,

3) *getter* djur, som tillhör en av de arter av klövdjur som tillhör släktet *Capra* samt avkommor av korsningar mellan dessa arter,

4) *kohort* en grupp av djur som definieras i bilaga I till TSE-förordningen.

I denna förordning används dessutom begreppen klassisk och atypisk scrapie enligt definitionen i bilaga I till TSE-förordningen.

Övervakning av TSE-sjukdomar

3 §

Övervakning av BSE hos nötkreatur som dött någon annanstans än i ett slakteri eller under transport till slakt

Kommunalveterinären sörjer för den provtagning i anslutning till BSE-övervakningen av döda eller avlivade nötkreatur som avses i bilaga III till TSE-förordningen i en anläggning, som i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2004 har godkänts att ta emot kategori 1-material.

Med avvikelse från vad som bestäms i bilaga III till TSE-förordningen, testas nötkreatur inte i anslutning till den övervakning som avses i 1 mom., om de vid sin död eller när de blev avlivade var högst 48 månader och om de var födda i Finland, Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Nordirland, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern eller Österrike. Nötkreatur som är födda i andra delar av Förenade kungariket än Nordirland testas inte heller om de vid sin död eller när de blev avlivade var högst 48 månader och om de har flyttats till en medlemsstat eller Nordirland före den 1 januari 2021.

I ett område där insamling av döda eller avlivade nötkreatur inte har ordnats kan kommunalveterinären, någon annan veterinär eller en aktör leverera prover av de nötkreatur som är äldre än 48 månader och som dött eller avlivats på anläggningen till Livsmedelsverket för undersökning med avseende på BSE.

4 §

Övervakning av BSE hos nötkreatur som slaktats, dött eller avlivats i ett slakteri eller som dött under transport till slakt

För bilaga III till TSE-förordningen avsedd provtagning i ett slakteri i anslutning till epidemiologisk övervakning av BSE hos nötkreatur som slaktats, som dött eller avlivats i ett slakteri eller som dött under transport till slakt sörjer den myndighet som enligt lagen om djursjukdomar (76/2021) svarar för bekämpning av djursjukdomar på slakteriet i fråga. Kommunalveterinären ska sörja för provtagningen på andra anläggningar än slakterier.

Med avvikelse från vad som bestäms i bilaga III till TSE-förordningen, testas nötkreatur som avses i kapitel A del I punkt 2.1 eller 3.1 i nämnda bilaga inte, om de när de blev slaktade, vid sin död eller när de blev avlivade var högst 48 månader och om de var födda i Finland, Belgien, Cypern, Danmark, Estland, Frankrike, Grekland, Irland, Italien, Lettland, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Nordirland, Polen, Portugal, Slovakien, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern eller Österrike.

Nötkreatur som är födda i andra delar av Förenade kungariket än Nordirland testas inte heller i anslutning till den epidemiologiska övervakningen som avses i 1 mom. om de vid sin död eller när de blev avlivade var högst 48 månader och om de har flyttats till en medlemsstat eller Nordirland före den 1 januari 2021.

Nötkreatur som avses i kapitel A del I punkt 2.2 i bilaga III till TSE-förordningen och som är födda i stater eller inom områden som nämns i 2 mom. testas inte. Nötkreatur som avses i kapitel A del I punkt 2.2 i bilaga III till TSE-förordningen och som är födda i andra delar av Förenade kungariket än Nordirland testas inte om de har flyttats till en medlemsstat eller Nordirland före den 1 januari 2021.

En aktör ska till kommunalveterinären anmäla slakt för eget bruk av över 30 månader gamla nötkreatur som är födda någon annanstans än i en stat eller inom ett område som nämns i 2 mom. Anmälan ska göras senast den vardag som föregår slakten.

5 §

Övervakning av TSE hos får och getter som har dött eller avlivats

Alla får och getter som är äldre än 18 månader och som har dött eller avlivats och som har levererats till en anläggning som har godkänts med stöd av lagen om animaliska bi-produkter (517/2015) ska undersökas med avseende på TSE. Kommunalveterinären ska sörja för provtagningen i anslutning till övervakningen.

Från gårdar som är belägna inom de avlägsna områden som avses i den i 1 mom. nämnda lagen och som håller minst 50 tackor eller hongetter ska minst ett av de får eller getter som är äldre än 18 månader och som har dött eller avlivats inom ett år undersökas med avseende på TSE. Med gård avses en gårdsbruksenhet enligt definitionen i 2 § i lagen om vissa programbaserade ersättningar till jordbrukare (1360/2014) som kan bestå av en eller flera anläggningar. En aktör ska antingen själv sörja för provtagningen och för att provet levereras till Livsmedelsverket för att undersökas, eller anmäla om att djuret har dött eller avlivats till kommunalveterinären, som sörjer för provtagningen och för att provet levereras till Livsmedelsverket.

En kommunalveterinär eller en aktör kan också leverera till Livsmedelsverket prover för att undersökas med avseende på TSE från får eller getter som är äldre än 18 månader och som har dött eller avlivats på andra gårdar som är belägna inom avlägsna områden.

6 §

Epidemiologisk övervakning av TSE hos slaktade får och getter och provtagning i samband med slakt

Alla får och getter som är äldre än 18 månader som skickats till slakt och som uppvisar tecken på s.k. wasting disease, neurologiska tecken eller som sänts för nödslakt ska undersökas med avseende på TSE i samband med slakten. Den myndighet som enligt lagen om djursjukdomar svarar för bekämpning av djursjukdomar vid slakteriet i fråga ska sköta den provtagning som hänför sig till den epidemiologiska övervakningen.

3 kap.

Bekämpning av BSE hos nötkreatur

7 §

Restriktioner för förflyttning av nötkreatur som misstänks ha insjuknat i BSE

Om regionförvaltningsverket beslutar att ett nötkreatur som misstänks ha insjuknat i BSE ska bli föremål för en sådan restriktion för förflyttning som avses i artikel 12.1 första stycket i TSE-förordningen, ska det bestämmas att det djur som blivit föremål för restriktionen ska undersökas på nytt efter en tid av högst två veckor eller, om djuret dör inom denna tid, omedelbart efter det att djuret dött.

8 §

Förteckning över djur som har utsatts för BSE-smitta

Bestämmelser om utarbetandet av en utredning om djursjukdomens ursprung och spridning finns i artikel 13.1 b i TSE-förordningen. Regionförvaltningsverket lämnar en utifrån

utredningen sammanställd förteckning över de kohortdjur som är vid liv och över en BSE-positiv kos avkomma till Livsmedelsverket och till de regionförvaltningsverk inom vars område de djur som nämns i förteckningen hålls.

9 §

Avlivning av djur efter det att BSE har konstaterats

Livsmedelsverket kan då det beslutar om åtgärder för att utrota sjukdomen i enlighet med artikel 13.1 c i TSE-förordningen tillämpa de undantag som föreskrivs i kapitel B punkt 2.1 första och andra strecksatsen i bilaga VII till förordningen.

Regionförvaltningsverket ska se till att prover för undersökningar med avseende på BSE tas av nötkreatur som det bestämts att ska avlivas och som är äldre än 24 månader.

4 kap.

Bekämpning av scrapie hos får och getter

10 §

Restriktioner för förflyttning av djur som misstänks ha insjuknat i TSE

Om regionförvaltningsverket beslutar att får eller getter som misstänks ha insjuknat i TSE ska bli föremål för en sådan restriktion för förflyttning som avses i artikel 12.1 första stycket i TSE-förordningen, ska det bestämmas att det djur som blivit föremål för restriktionen ska undersökas på nytt efter en tid av högst två veckor eller, om djuret dör inom denna tid, omedelbart efter det att djuret dött.

11 §

Förteckning över djur som har utsatts för TSE-smitta

Bestämmelser om utarbetandet av en utredning om djursjukdomens ursprung och spridning finns i artikel 13.1 b i TSE-förordningen.

Om den konstaterade sjukdomen är klassisk scrapie, ska regionförvaltningsverket lämna en utifrån utredningen utarbetad förteckning över de djur som utsatts för smitta och deras anläggningar till Livsmedelsverket och till de regionförvaltningsverk inom vars område de djur som nämns i förteckningen hålls.

12 §

Åtgärder då klassisk scrapie har konstaterats

Om klassisk scrapie konstateras på en anläggning, ska i fråga om åtgärderna för att utrota sjukdomen alternativ 1 i kapitel B punkt 2.2.2 i bilaga VII till TSE-förordningen tillämpas. Livsmedelsverket ska bestämma att fåren och getterna ska avlivas och att kadaver, embryon och könsceller av får och getter ska bortskaffas på ett sätt som inte medför risk för spridning av sjukdomen.

Livsmedelsverket kan utöver eller i stället för vad som bestäms i 1 mom. tillämpa bestämmelsen i kapitel B punkt 2.3 a i bilaga VII till TSE-förordningen så att utrotningsåtgärderna vidtas på det smittade djurets tidigare anläggning, om det smittade djuret har tagits in till anläggningen högst sex månader innan sjukdomen konstaterades.

13 §

Åtgärder på andra anläggningar där det finns djur som utsatts för klassisk scrapie

Livsmedelsverket ska bestämma att djur som utsatts för klassisk scrapie ska avlivas och att embryon och äggceller från sådana djur ska bortskaffas på anläggningar till vilka klassisk scrapie enligt den epidemiologiska utredning som avses i 11 § har kunnat spridas eller från vilka de kan ha spridits till den smittade anläggningen. Regionförvaltningsverket svarar för verkställigheten av beslutet.

14 §

Åtgärder för utrotning av klassisk scrapie

Utöver vad som i artikel 13.1 c och 13 § i TSE-förordningen bestäms om avlivande av djur och bortskaffande av djurprodukter, ska Livsmedelsverket också bestämma att biprodukter och andra produkter och ämnen och annat avfall som finns på anläggningen och som sannolikt har kontaminerats med klassisk scrapie ska bortskaffas eller behandlas så att de sjukdomsalstrare som de eventuellt innehåller förstörs.

Dessutom ska Livsmedelsverket efter det att djuren har avlivats bestämma att de byggnader där djuren hållits, de fordon som använts för transport av djuren eller kadavren, de arbetsredskap och den utrustning som använts vid djurskötseln och all annan materiel och utrustning som sannolikt har blivit kontaminerad ska behandlas så att de sjukdomsalstrare som de eventuellt innehåller förstörs. Om redskapen, utrustningen och materielen inte kan behandlas så att de sjukdomsalstrare som de eventuellt innehåller förstörs, ska det bestämmas att de ska bortskaffas.

Det ska bestämmas att markområden som sannolikt har blivit kontaminerade ska behandlas så att de sjukdomsalstrare som de eventuellt innehåller förstörs. Om sjukdomsalstrarna inte kan utrotas på markområdena, ska användningen av dessa förbjudas för sådana ändamål som kan medföra risk för spridning av klassisk scrapie. Det behöver dock inte bestämmas att byggnader, materiel, utrustning och markområden ska behandlas, om det inte har bestämts att alla får och getter på anläggningen ska avlivas.

15 §

Verkställandet av beslutet om utrotning av klassisk scrapie

Regionförvaltningsverket ska se till att det av de djur som det bestämts att ska avlivas och som är äldre än 18 månader tas prover för att undersökas med avseende på TSE och vid behov för fastställande av prionproteinets genotyp.

Djurhälsomyndigheten som verkställer beslut om utrotning av klassisk scrapie ska föra en detaljerad förteckning över egendom som har bortskaffats.

16 §

Testning av djur samt restriktioner för förflyttning som riktats till anläggningen

Regionförvaltningsverket beslutar om de restriktioner för förflyttning av djur som fastställs i kapitel B punkt 3 i bilaga VII till TSE-förordningen och som riktas till anläggningen efter utrotningsåtgärderna samt om de bestämmelser som gäller testning av djur.

En aktör ska före slakten av ett djur som omfattas av det åläggande om testning som avses i 1 mom. anmäla åläggandet till den myndighet som enligt lagen om djursjukdomar svarar för bekämpning av djursjukdomar vid slakteriet i fråga. Vid slakt för eget bruk ska anmälan göras till kommunalveterinären. Anmälan ska göras senast den vardag som föregår slakten. Den myndighet som tar emot anmälan ska sköta den provtagning som hänförs till testning av djuren.

17 §

Åtgärder när atypisk scrapie har konstaterats

Regionförvaltningsverket ska fatta beslut om de bestämmelser om testning av djur som fastställs i kapitel B punkt 2.2.3 i bilaga VII till TSE-förordningen.

Aktören ska före slakten av ett djur som omfattas av det åläggande om testning som avses i 1 mom. anmäla åläggandet till den myndighet som enligt lagen om djursjukdomar svarar för bekämpning av djursjukdomar vid slakteriet i fråga. Vid slakt för eget bruk ska anmälan göras till kommunalveterinären. Anmälan ska göras senast den vardag som föregår slakten. Den myndighet som tar emot anmälan ska sköta den provtagning som hänförs till testning av djuren.

18 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 21 april 2021.

Helsingfors den 13 april 2021

Jord- och skogsbruksminister Jari Leppä

Konsultativ tjänsteman Kajsa Hakulin